

HET BELANG VAN NETWERKEN BIJ HET OPLOSSEN VAN PROBLEMEN

Zonder organisatie geen activiteiten

De beste manier om iets gedaan te krijgen op een permanente basis is via het opzetten van een speciale organisatie. Het is leuk om in je vrije tijd vrijblijvend samen te volleyballen, voetbal, basketbal of slagbal te spelen. In de praktijk doe je het drie weken of misschien zelfs drie maanden, maar dan vragen andere dingen weer dringend om aandacht. Wanneer niemand echt verantwoordelijk is en het komt wel voor dat er geen bal is (oh, ik dacht dat die het mee zou nemen), dan neemt de belangstelling snel af. Wil je ook in je vrije tijd iets regelmatig blijven doen dan is er toch een stukje organisatie nodig. Er moet een stuk organisatie komen, ook al is het een informele organisatie (die belt de anderen als slagbal niet doorgaat, die neemt bat en bal mee, die zorgt voor drinken, etc.). Wanneer het lekker gaat zie je vaak dat er meer organisatie komt, want men wil bijv. meedoen met een competitie, er komen te veel mensen en je moet meerdere teams maken, etc. Uiteindelijk wordt het een vereniging met leden, een bestuur en statuten of een reglement. Wat je ziet is dat er een organisatie of structuur gecreëerd wordt zodat de activiteiten inderdaad een continu karakter krijgen en de spelers niet voor niemandal uit huis gaan.

Afhankelijk van wat het doel is wordt gekozen voor een bepaalde vorm van organisatie bijv. mensen die een stimulans nodig hebben om te sparen kunnen dat doen via een kasmoni of een kredietcoöperatie. Als u samen God wil dienen kan dat het best via een gemeente die daarin gespecialiseerd is. Een organisatie die een tehuis voor kinderen met een handicap wil opzetten doet dat meestal via een stichting. Als je stroop maakt en daarmee je dagelijks brood wil verdienen kan je het beste een bedrijf opzetten. Kortom er zijn verschillende organisatievormen om activiteiten te ontplooiën. Belangrijk daarbij is nogmaals dat het doel dat men nastreeft in feite bepaalt voor welke vorm gekozen wordt, want niet elke organisatievorm is geschikt voor elke activiteit.

Organisatie kost menskracht, tijd en geld

Het probleem van organisatie is dat het menskracht, tijd en geld kost om het te onderhouden, want organisatie komt niet vanzelf, maar verdwijnt wel vanzelf wanneer het verwaarloosd wordt. Daarom is gezocht naar vormen van organisatie die minder menskracht, tijd en geld kosten. Een netwerk is zo een vorm, omdat het een lossere structuur heeft dan een vereniging en daarom minder menskracht, tijd en geld kost. Je hoeft geen formeel lid te worden, alleen maar je naam op een uitnodigingslijst te plaatsen. Je hoeft geen statuten en reglementen te maken en een bestuur te kiezen, alleen maar een paar personen aanwijzen die bereid zijn het minimale te doen. Je hoeft geen contributie te innen, kasboek bij te houden, en een financieel verslag te maken, maar een vrijwilliger te vinden die de kosten per keer op zich neemt. Je hebt geen verschijningsplicht en sociale controle, maar kiest zelf wanneer je een keer gaat. Het is dus makkelijker en goedkoper, althans dat denkt men, want in de praktijk pakt het soms anders uit. Er zijn echter nog andere redenen die ten grondslag liggen aan het maken van netwerken.

Wat is een netwerk?

Voordat ik in de netwerken zelf duik is het goed om een aantal basiselementen op een rij te zetten. Er zijn verschillende definities van wat een netwerk is. De makkelijkste definitie zegt dat **een netwerk een specifieke soort relatie is welke een groep personen met elkaar verbindt**. Bijv. een groep personen die bloedverwantschapsbanden met elkaar heeft noemen we een familie. Een andere groep personen heeft vriendschapsbanden met elkaar en die noemen we vrienden. In plaats van personen kan het ook gaan om een groep organisaties.

Er is binnen de sociologie een bloeiende deeldiscipline die zich richt op het bestuderen van allerlei soorten van netwerken. Die subdiscipline heet **sociale netwerk analyse**. Het is toevallig een van mijn specialisaties, die ik in mijn proefschrift heb toegepast op de koloniale samenleving in Suriname. Sociale netwerk analyse gebruikt relaties tussen personen, groepen, of organisaties om na te gaan hoe de **sociale structuur** er uit ziet. Het probleem is dat de data voor een goede netwerkanalyse vaak niet verzameld worden. Meestal verzameld men alleen maar kenmerken van personen bijv. een groep bestaat voor 30% uit Hindostanen, 20% is Javaan, 40% is Creool en 10% anders. Dat zegt iets over de samenstelling van de groep, maar niets over de sociale structuur. Als het gaat om een klas en men heeft het steeds over etnisch denken, dan is het interessant om te weten of die kenmerken ook duiden op subgroepen binnen de klas of dat het juist niets zegt over de klas, omdat de relaties niet door etniciteit bepaald worden, maar bijv. door factoren zoals buurt waarvan men afkomstig is, wie naast elkaar zit, geslacht, leeftijd, hobbies, etc. Daarvoor moet je echter weten wie met wie bemoeit en dat soort data ontbreken vaak. Je kan twee klassen hebben met dezelfde etnische samenstelling, maar met twee heel verschillende sociale structuren.

De doorbraak van de sociale netwerk analyse k

Ik zal u hier niet verder mee lastig vallen, maar het is van belang er iets van te weten, omdat veel termen en inzichten die gebruikt worden bij netwerken uit de sociale netwerk analyse afkomstig zijn. **Het belangrijkste is wel dat de bouwstenen van elk netwerk relaties zijn. Daar kom ik straks op terug.**

Het opzetten van netwerken

- Waar trek je de buitengrens? Die moet relevant zijn. Het doel bepaalt dat. Wat wil je precies bereiken, wat voor soort relaties wil je ontwikkelen.
- Voorkomen dat er te ongelijke relaties zijn, want er kan dan patronage relatie ontstaan of het kan voor sommige organisaties niet meer interessant zijn (het kost hun toch te veel tijd en ze halen er niets uit).
- Voorkomen dat er klikjes ontstaan.

- Wat moet de inhoud van de relatie zijn? Transactie (geven en nemen), communicatie (boodschappen uitwisselen), instrumentele relaties (adviezen, informatie uitwisselen),
- Wie participeert namens de organisatie? Iemand die zelf iets te bieden heeft of iemand die alleen maar consument is? Als niveau niet acceptabel is zullen andere organisaties hun vertegenwoordiging ook aanpassen en verزند het netwerk.

-

Als je het zelf niet wil organiseren kan je je aansluiten bij een bestaande organisatie of club.

Hoe wordt het toegepast?

Basisidee van elkaar leren

- social capital and human capital